

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ
ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПО
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБСЛУГОВУЮЧИЙ
КООПЕРАТИВ " КАМ'ЯНЕ-СЛУЧАНСЬКИЙ",
НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ В НИХ
СУЦІЛЬНИХ САНІТАРНИХ РУБОК

«04» 08 2025

с. Кам'яне-Случанське Сарненського р-ну
Рівненської області

На пропозицію Спеціалізований сільськогосподарський обслуговуючий кооператив " Кам'яне-Случанський" (далі – ССОК «Кам'яне-Случанське») лист № 40 від 28.07.2025 року, згідно з наказом № 32 від 30.07.2025 р. «про створення комісії для проведення обстеження насаджень на доцільність проведення рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок», для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення суцільних санітарних рубок (далі – ССР) та згідно «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224. (далі - СПЛУ) нами, комісією в складі: головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Івана МОРОЧЕНЦЯ, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Руслана МАЦЕЛИКА, голови кооператива ССОК «Кам'яне-Случанський» Володимира КОВАЛЬЧУКА, старости села Кам'яне-Случанське Галини ПЕТРОВЧУК, майстра лісу ССОК «Кам'яне-Случанське» Юрія КОВАЛЬЧУКА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень ССОК «Кам'яне-Случанський», на предмет призначення в них ССР у відповідності до п. 30 СПЛУ, на 2025 рік.

Примітка:

Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2017 року, станом на 01.01.2017 року по ССОК «Кам'яне-Случанський».

У відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено.

Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки).

Таксаційна характеристика насаджень по ССОК «Кам'яне-Случанський», наведена в таблиці нижче, та площа ділянки, яка потребує рубки в графі № 5.

Лісництво	Номер кварталу	Номер виїзду	Площа виїзду, гектарів	Площа рубки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика									Почини ослаблення деревостану	Підстав (рубл. % еквівалент на одиницю площі) анализу згідно з лісовпорядкуванням	Ісого ослабленість ділянки, що пропонується на лісовпорядкування (з річним періодом)
					склад насадження	вік, років	повнота	тип лісорослинних умов	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1	Категорія заможності			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
ССОК "Кам'яне-случанське"	5	8(2)	11.5	0.2	10СЗ	70	0.70	ВЗДС	1	22	28	320	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	71	
ССОК "Кам'яне-случанське"	5	19(1)	3.9	0.8	10ВЛЧ+СЗ+БП	50	0.70	С4ВЛЧ	2	18	20	160	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	56	
ССОК "Кам'яне-случанське"	6	13	0.8	0.8	8СЗБП	5	0.70	ВЗДС	1	1.5	4	5	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	69	
ССОК "Кам'яне-случанське"	6	19(1)	3.0	0.9	7СЗБП10С+ВЛЧ	13	0.80	ВЗДС	1	4	6	35	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	62	
ССОК "Кам'яне-случанське"	6	31(1)	3.0	0.5	10СЗ	41	0.80	А1С	4	8	10	80	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	51	
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	3(1)	1.1	0.4	10СЗ	75	0.50	А2С	2	20	26	200	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	69	
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	8(2)	2.9	0.6	10СЗ	70	0.70	А2С	2	20	24	270	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	50	ВСП-2024 р
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	12(3)	1.3	0.4	10СЗ	55	0.75	ВЗДС	1	20	22	300	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	67	
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	23(1)	3.2	0.3	10СЗ	55	0.80	ВЗДС	1	21	26	330	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	46	
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	34(1)	3.0	0.7	10СЗ	55	0.80	ВЗДС	1	23	26	380	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	53	ПРХ-2021 р
ССОК "Кам'яне-случанське"	7	35(1)	3.7	0.5	8БП2ВЛЧ	10	0.70	ВЗДС	1	4	4	20	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	62	
ССОК "Кам'яне-случанське"	8	2(1)	1.2	0.6	10СЗ	56	0.90	А2С	2	18	20	310	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	54	
ССОК "Кам'яне-случанське"	9	18(2)	3.2	0.7	4БП4ВЛЧ2СЗ	45	0.70	ВЗДС	2	14	16	120	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	49	
ССОК "Кам'яне-случанське"	9	37(6)	18.5	0.6	10СЗ	65	0.70	ВЗДС	1	22	24	320	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	59	
ССОК "Кам'яне-случанське"	9	75(2)	4.1	0.6	8СЗ1БП1ВЛЧ	60	0.70	ВЗДС	1	23	30	300	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	46	
Разом				8.6												
Всього				8.6												

Натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування:

ССОК "Кам'яне-случанське"	7	35(1)	3.7	0.5	8БП2ВЛЧ	10	0.70	ВЗДС	1	4	4	20	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	62	
ССОК "Кам'яне-случанське"	9	18(2)	3.2	0.7	4БП4ВЛЧ2СЗ	45	0.70	ВЗДС	2	14	16	120	4	антропогенний фактор (немає ознак добування бурштину), стовбур рівношкілники, витривалі, без резом	49	

В насадженнях наведених вище, натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування (по складу насадження, середній висоті, діаметру, повноті та запасу деревини). Акт виявлення розбіжності по матеріалах лісовпорядкування представлено.

Лісопатологічна характеристика:

При обстеженні насаджень встановлено, що на відведених ділянках лісу наявні механічні пошкодження ґрунту внаслідок **антропогенного фактору (незаконний видобуток бурштину)**. Заява про вчинення незаконного видобутку до головного управління Національної поліції в Рівненській області від 26.11.2020 року № 37 додається та заява про вчинення незаконного видобутку до головного управління Національної поліції в Рівненській області від 10.09.2018 року № 25 додається. На площах ділянок ями різного діаметру, від 1,5 до 4,0 метрів. Частково підстилка вкрита материнською підстилаючою ґрунтовою породою. При

детальному огляді видно оголену кореневу систему дерев, що підірвана, а це в свою чергу істотно послабило насадження, вони стали схильні до вітровалу, та поодинокі дерев з нахилом від своєї осі більш, як на 30^0 , за рахунок чого створюється значна захаращеність.

На лісовій підстилці (намитій материнській породі) відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього, у нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

В наслідок довгострокового підтоплення (в процесі незаконного видобутку бурштину), виявлено ураження листяних насаджень стовбуровими гнилями, до складу яких входять дерева: вільхи, берези та осики. Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану (високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі склетні гілки в різних частинах стовбура) з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розстріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

В листяних насадженнях вільхи та берези, відмічається що дерева IV-VI категорій санітарного стану мають ознаки заселення та відпрацювання ксилофагами з родин Вусачів *Gerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Гниття деревини починається з периферії, поширюється в серцевинну частину.

Під час обстеження було оглянуто кореневу систему дерев осики, берези та вільхи та встановлено, що дерева уражені комлевою гниллю, внаслідок чого камбій в зоні тонкої кори темно-бурого кольору, а заболонь частково вкрита плямами поперечної гнилі. В результаті дерева пускають водяні пагони та суховершиняють.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон, процеси їхнього відновлення та стан стовбурів, часткою сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В ході лісопатологічного обстеження спостерігається, що насадження є частково пошкодженні в наслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, **вітровалу та бурелому**), що пройшли на території ССОК «Кам'яне-Случанський», в 2024-2025 роках.

Вітровалом та буреломом пошкодженні як хвойні так і листяні породи.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захаращеність.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по ССОК «Кам'яне-Случанський», у деревостанах, в яких було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насадження потребують ССР.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах ССОК «Кам'яне-Случанський», що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, на площі – **8,6 га**, а саме: ССР на площі – **8,6 га**. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

3.3 метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожну ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (*запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.*), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках стовбурових шкідників та вітровалу, бурелому проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р із змінами, внесеними згідно з *Постановами КМ N 1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022 р*. В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Лісовій охороні ССОК «Кам'яне-Случанський», вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись п. 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315, із змінами, внесеними згідно із Законами № 3505-IX від 08.12.2023.

8. Спеціалістам п ССОК «Кам'яне-Случанський» вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. Спеціалістам ССОК «Кам'яне-Случанський», при виявленні червоно книжних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістом філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 31.07. – 01.08.2025 року.

До акту додаються додатки:

- зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: ССОК «Кам'яне-Случанський»;
- 3-й: Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства;

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
Філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Головний спеціаліст відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Іван МОРОЧЕНЕЦЬ

Голова кооперативу
ССОК «Кам'яне-Случанський»

Володимир КОВАЛЬЧУК

Староста
села Кам'яне-Случанське

Галина ПЕТРОВЧУК

Майстер лісу
ССОК «Кам'яне-Случанський»

Юрій КОВАЛЬЧУК